

VANTAA

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

KURJENPOLVEN TOIMINTAYKSIKKÖ

Opetuslautakunta 08.12.2015

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Opetussuunnitelman lähtökohdat	4
2.1	Arvolähtökohdat	4
2.2	Kasvattajuus ja lapsikäsitys.....	5
2.2.1	Kasvattajuus	5
2.2.2	Lapsikäsitys.....	5
3	Lasten puheenvuoro	6
4	Yhteistyö perheiden kanssa	6
5	Työ lasten parissa	8
5.1	Kieli vuorovaikutuksen perustana.....	8
5.2	Lasten oma yhteisö ja kulttuuri	9
5.3	Päivän kulku ja omatoimisuus	10
5.4	Lasten leikki	12
5.5	Oppimistoimintojen organisointi.....	13
5.6	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa.....	14
5.6.1	Kasvun ja oppimisen tuki	14
5.6.2	Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus	15
5.7	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys.....	16
5.8	Varhaiskasvatuksen toimintamuodot	16
5.8.1	Esiopetuksen järjestäminen	16
5.8.2	6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen	16
6	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi	17
7	Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö	17
7.1	Yhteistyötahot ja kumppanuudet	17
7.2	Hyvinvointityö ja oppilashuolto.....	18
7.3	Varhaiskasvatuksen viestintä.....	19

1 Johdanto

Kurjenpolven päivähoitoyksikköön kuuluu kolme taloa: Lauhatiellä Kurjenpolven päiväkoti, Liljatiellä Viertolan koulun kainalossa Kukkopillin päiväkoti ja Ruokotiellä Okariinan ryhmäperhepäiväkoti. Päiväkodit sijaitsevat Tikkurilan Viertolassa. Perinteinen omakotitalo-alue elää parhaillaan voima-kasta kehittymisen ja muuttumisen aikaa lukuisten uusien asuin- ja liikerakennusten noustessa Keravanjoen varteen.

Kurjenpolven päiväkoti kuuluu ns. kymppitaloihin ja se on otettu käyttöön vuonna 1990. Kurjenpolvesta löytyy viisi lapsiryhmää: alle kolmevuotiaiden ryhmä, sisarusryhmä, pienennetty ryhmä, 3-5-vuotiaiden ryhmä sekä 4-6-vuotiaiden ryhmä, jossa annetaan esiopetusta.

Kukkopillin paviljonki-rakennus sijaitsee Viertolan koulun pihapiirissä. Päiväkodin sijainti koulun yhteydessä ja sen sisustukselliset ratkaisut vaikuttavat siihen, että Kukkopilli soveltuu luontevasti esikoululaisille. Kukkopillissä on kaksi esikouluryhmää, jossa maksuttoman esiopetuksen lisäksi tarjotaan myös päivähoitoa.

Okariina on entisestä omakotitalosta saneerattu ryhmäperhepäiväkoti. Okariinassa on paikkoja 1-5-lapsille.

Kurjenpolven päiväkoti Lauhatiellä

2 Opetussuunnitelman lähtökohdat

Kurjenpolven Vasu pohjautuu Vantaan kaupungin yhteisiin arvoihin: Innovatiivisuus, Kestävä kehitys ja Yhteisöllisyys. Se on linjassa valtakunnallisen Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) ja Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman (2012) kanssa. Lisäksi jokaiselle päivähoitossa olevalle lapselle tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa lapsen oma Varhaiskasvatussuunnitelma (Vasu), jota päivitetään säännöllisesti. Lapsen esiopetusvuonna lapselle laaditaan Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (Leops). Varhaiskasvatussuunnitelman keskipisteenä on lapsi ja sen tarkoituksena on ohjata meitä kaikessa työskentelyssämme toimimaan lapsen kehitystä parhaiten tukevalla tavalla. Pienryhmätoiminta lisää lapsen oikeuttamalla päivittäin kohdatuksi omana itsenään. Lapsen osallisuus otetaan huomioon suunnitelmassa. Kurjenpolven Vasu on laadittu henkilökunnan käymien pedagogisten keskusteluiden pohjalta ja henkilökunta on sitoutunut siihen.

2.1 Arvolähtökohdat

Innovatiivisuus- vie kohti uutta

Pysähdymme säännöllisesti miettimään työtämme ja päivittäistä toimintaamme. Seuraamme ympärillämme tapahtuvaa ja kuuntelemme lasten ajatuksia ja tunteita herkällä korvalla. Kehitämme toimintatapojamme ja menetelmiämme yksilöllisesti lapsen, perheen ja lapsiryhmän tarpeita vastaavaksi.

Olemme kiinnostuneita kouluttamaan ja kehittämään itseämme. Poimimme maailmalta ideoita, jotka tuomme luontevasti koko työyhteisön käyttöön. Hyödynnämme luontevasti toistemme ammattitaitoa ja erityisosaamista. Kokeilemme uusia työtapoja rohkeasti ja luovasti. Uskallamme erehtyä ja kokeilla jälleen jotain muuta, näin annamme tilaa uuden syntyemiselle. Emme hylkää aina kaikkea entistä kehittäessämme uutta.

Kestävä kehitys- voimavarat käyttöön

Kulttuurinen: Arvostamme lapsen maailmaa ja siirrämme heille omaa kulttuuriperimäämme. Hyödynnämme lähialueen lastenkulttuuritapahtumia. Ohjaamme lapsia turvallisessa ja tutussa ilmapiirissä kohtaamaan toistemme erilaisuuden sekä arvostamaan itseään ja omaa erilaista kulttuuriperimäänsä. Samalla rohkaissamme lapsia kohtaamaan uusia leikkitovereitaan sekä aikuisia uteliaasti ja avoimesti.

”Kaikki ovat erilaisia, mutta samanarvoisia”.

Sosiaalinen: Pidämme tärkeänä työyhteisön hyvää yhteishenkeä ja sen merkitystä lapsen hyvälle ja turvalliselle ololle. Kohtelemme lapsia ja toisiamme työtovereina kohteliaasti ja tasavertaisesti. Toimimme kasvatustehtävässämme vastuullisesti ja vuorovaikutuksellisesti kaikissa tilanteissa. Kasvattajana toimimme yhteisten pelisääntöjen mukaisesti. Kasvattajina meidän tulee toimia laaja-alaisesti toteuttaen valtakunnallista ja kunnallista opetussuunnitelman jokaista tavoitealuetta.

Ekologinen: Kasvattajina toimimme ammatillisena esimerkkinä retkeillen kaupunkimaisessa lähiympäristössä ja tarjoamalla luontoelämyksiä. Kierrätämme maitopurkit, pahvit, patterit jne. Lasten kanssa mietimme yhdessä kierrätysmateriaalin hyödyntämistä toiminnassamme.

Taloudellinen: Suunnittelemme hankinnat tarkasti ja asianmukaisesti. Huomioimme uusissa hankinnoissa niiden pitkäkestoisuuden ja monikäyttöisyyden. Kierrätämme leluja ryhmistä toiseen. Emme tuhlaa vettä ja turhat valot sammutamme perässämme.

Yhteisöllisyys- yhdessä eteenpäin

Päivähoitoyksikkömme muodostuu kolmesta päiväkotiyksiköstä, jotka kaikki muodostavat omat pienet yhteisönsä. Yhdessä muodostamme ison yhteisöllisen kokonaisuuden. Lapset ja aikuiset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa keskenään. Kasvatustyötä teemme yhdessä huoltajien kanssa. Lapsiin liittyvät ilot ja huolen aiheet tuomme rohkeasti esiin ja ohjaamme lasta tarvittaessa tukitoimien piiriin. Yhteisömme kaikki jäsenet ovat yhtä tärkeitä.

Henkilökuntana otamme vastuun työstämme työskennellen yhteisvastuullisesti. Yhteistyö ja tiimityö ovat avointa kollegoiden ja työhön liittyvien sidosryhmien kanssa.

2.2 Kasvattajuus ja lapsikäisyys

2.2.1 Kasvattajuus

Kasvattajina muodostamme moniammatillisen yhteisön päiväkodissa, joka toimii yhteisten arvojemme ja periaatteittemme mukaisesti. Jatkuvasti päivitetty työotteemme ohjaa ammatillista kasvattajuuttamme lapsen parhaaksi. Iloisina ja hyväntuulisina kasvattajina kohtaamme lapsen päivittäiset tarpeet ja vastaamme niihin. Jatkuvan aidon läsnäolevan asenteemme kautta lapsi tulee huomioiduksi omana yksilönään. Turvallinen ja myönteinen kasvattajan elämänasenne luo hyvän ilmapiirin lapsen päivään. Päivittäin tarjoamme lapsille elämyksiä, jotka ruokkivat heidän mielikuvitustaan.

Lapsen tasa-arvoinen kohtelu haastaa meitä kasvattajina valintojen tekemiseen arjessa: pysähtymistä, kuuntelemista, herkkyyttä ja tunteitten tunnistamista. Pidämme kasvattajina tuntosarvet koholla, jotta lapsi tulee kuulluksi. Kasvattajuutemme on suunnitelmallista, tavoitteellista ja osallistavaa. Tuemme lapsen kasvua ja kehitystä hoivan, hoidon, kasvatuksen ja opetuksen sekä varhaiskuntoutuksen kautta.

2.2.2 Lapsikäisyys

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen. Lapsen tasapainoisen kehityksen tukeminen on työmme ydin-tehtävä. Kohtaamme jokaisen lapsen omana persoonanaan. Jokaisella lapsella on yksilöllinen temperamentti sekä oma, luontainen tapa omaksua ja oppia asioita. Päiväkodissamme lapsella on oikeus olla lapsi. Kasvattajina tehtävämme on antaa lapselle läheisyyttä ja rakkautta sekä rajat toiminnalle. Sylimme on aina avoin sitä tarvitsevalle!

Avoimessa, kiireettömässä ja kannustavassa ilmapiirissä rohkaisemme kaikkein arimpiakin lapsia tekemään omia ehdotuksiaan, iloitsemaan omasta itsestään sekä osaamisestaan. Päivittäisessä arjessa yhdessä kasvattajan kanssa opettelemme ja harjoittelemme uusia, vaikeitakin asioita. Kannustamme lapsia toimimaan itse aktiivisina toimijoina havainnoiden ympäristöään uteliaasti leikkimällä, matkimalla, tutkimalla ja kokeilemalla.

Arvostamme leikkiä lapsen ensisijaisena toimintana. Varaamme päivittäin leikille riittävästi aikaa. Leikin avulla ja positiivisia vuorovaikutustilanteita luomalla tuemme lapsen myönteisen minäkuvan kehittymistä. Monipuolisella toiminnallamme takaamme lapsille turvallisen ja virikkeellisen ympäristön, jossa lapsi voi harjaannuttaa monipuolisesti taitojaan. Hänestä kasvaa toisia huomioiva ja itseään arvostava yksilö.

”Pieni on yhtä tärkeä kuin iso!”

3 Lasten puheenvuoro

Lapsi ilmaisee päivittäin puheellaan ja kehollaan tarpeensa. Kasvattajina kuuntelemme ja keskustelemme lapsen kanssa. Kasvattajina seuraamme lapsen kehonkieltä sekä tunnemaailman ilmaisua vastaten niihin. Toimimme yhdessä konkreettisesti esille tulleen tarpeen tai ehdotuksen hyväksi.

Varhaiskasvatussuunnitelmat puheenvuoroina

3-5- vuotiaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelman puheenvuoro-osuudessa lapsi puhuu: viihtymisestään päiväkodissa, kavereistaan, mieluisista ja ei-mieluisista asioista, mahdollisista peloistaan, osaamisestaan, uuden oppimisesta sekä ehdotuksistaan suunnitella ryhmän toimintaa.

*" On kivaa leikkiä päiväkodin pihalla, liukumäessä ja keinussa.
Päiväkodissa on kavereita."*

"Mua pelottaa pahat unet."

"Kurjaa on, että toinen ei päästä mua leikkiin mukaan."

"Haluaisin oppia tekemään paperinukelle vaatteita."

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmassa lapsi puhuu: viihtymisestään, mitä haluaa tehdä, mistä ei pidä, mistä saa päättää, vaikuttamisestaan mitä saa tehdä, kavereista, mitä haluaa oppia, osaamistaan taidoista sekä mitä pitää vielä harjoitella. Lapsi esittelee omaa itsearviointiaan konkreettisesti lentokonekuvan avulla.

"Eskari on kiva, kun täällä tehdään tehtäviä."

Lapsi puhuu lisäksi itsestään kertomalla, tunteen ilmaisuillaan, kuvien avulla, saduttamalla, ilmaisemalla itseään liikkumalla ja musiikin sekä taiteiden avulla.

4 Yhteistyö perheiden kanssa

Kasvatuskumppanuudeksi kutsumme huoltajien ja kasvattajien välistä yhteistyötä, jonka yhteisenä päämääränä on hyvinvoiva lapsi. Kasvatuskumppanuudessa yhdistyvät huoltajien syvälinen näkemys lapsesta ja meidän varhaiskasvattajien ammatillinen tieto.

Kasvatuskumppanuudelle luomme hyvän pohjan avoimella keskustelulla, molemminpuolisella kunnioituksella ja luottamuksellisuudella. Kasvatuskumppanuuteen luemme tärkeänä osana myös kaikki muut lapsen

kasvatukseen ja hoitoon osallistuvat verkostot kuten isovanhemmat ja muut lapsen sukulaiset, terapeutit, neuvolan työntekijät sekä muut lapsen kasvua ja oppimista tukevat tahot.

Kohtaamme perheet arjen työssä tasavertaisina ja arvostamme heidän arvojaan. Meidän kasvattajien tavoitteena on huoltajien vanhemmuuden vahvistaminen ja tukeminen oman lapsensa ensisijaisena kasvattajana. Kuuntelemme huoltajien huolenaiheet ja kannustamme heitä ottamaan herkästi yhteyttä lasta hoitaviin aikuisiin.

Lapsen kuulumiset vaihdamme päivittäisissä kohtaamisissa aamuisin ja iltapäivisin. Huoltajien toiveiden mukaisesti kerromme rehellisesti päivän kulumisesta, jotta huoltajat voivat tarvittaessa tukea ja ohjata lasta myös kotona. Lapsia rohkaisemme myös itse kertomaan omasta päivästä ja sen kulusta. Tärkeää on tiedon kulkeminen päivittäin päiväkodin ja kodin välillä.

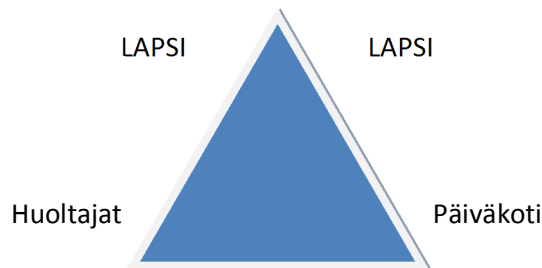
Huoltajien kanssa aloitamme yhteistyön heti, kun lapsi on saanut hoitopaikan. Lapsen ja huoltajat pyydämme tutustumaan päiväkotiin ja omaan tulevaan lapsiryhmään ennen lapsen varsinaisen hoitosuhteen alkamista. Lapsen tutustuminen uuteen päiväkotiryhmään tapahtuu aina yhdessä huoltajien kanssa ja tutustumiseen voi varata yleensä muutaman päivän. Uusille ja pienille lapsille suosittelemme pidempää tutustumisaikaa. Uusien lasten huoltajien kanssa käymme ennen päivähoiton alkamista alkukeskustelun Lapsi kotioiloissa- lomakkeen pohjalta. Tässä keskusteluhetkessä huoltajat voivat rauhallisessa tilanteessa kertoa omasta lapsestaan ja toiveistaan tulevalle hoidolle. Huoltajien toiveet otamme huomioon ja toteutamme niitä mahdollisuuksien mukaan.

Yhteisistä kasvatuskäytännöistä ja arjen sujumisesta sovimme vuosittaisessa hoito- ja kasvatustutkimuksessa, jonka yhteydessä laadimme lapselle varhaiskasvatussuunnitelman (VASU). Lapsen täyttäessä 4 vuotta käymme huoltajien kanssa hoito- ja kasvatustutkimuksen 4-vuotiaan lapsen hyvinvointitarkastuslomakkeen (HYVE) pohjalta tulevaa neuvolakäyntiä varten. Huoltajat voivat myös aina halutessaan sopia muusta rauhallisesta keskusteluhetkestä lapsen kasvattajien kanssa.

Päiväkodissa järjestämme toimintakauden aikana vanhempainiltoja, juhlia ja muita erilaisia tapahtumia, joissa huoltajilla on mahdollisuus tutustua lapsen päiväkotiin, ryhmäkavereihin ja toisiin vanhempiin. Kurjenpolven päivähoitoyksikössä toimii myös vanhempainyhdistys, jonka toimintaan kaikki huoltajat ovat tervetulleita.

Isovanhemmat, muut sukulaiset,
terapeutit, neuvola, muut lapsen kasvua ja oppimista tukevat tahot

VASU, päivittäiset kuulumiset, HYVE,
yhteiset toimintatavat, tiedotteet

5 Työ lasten parissa

5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Meille kuunteleminen, kuuleminen ja nähdyksi tuleminen on vuorovaikutuksen ytimessä oloa. Arkemme rakentuu vastavuoroisista tilanteista. Aamuisin lapsi huoltajansa kanssa kohtaa tutun päiväkodin aikuisen. Huomioimme yhdessä lapsen päivän tarpeet. Hetki luo turvallisen alun päivällemme.

Päivän kiireetön läsnäolo, kuuntelu ja puhe synnyttävät luottamuksellisen olon ja ilmapiirin. Sylissä pitäminen, pysähtyminen hetkeen sekä kiinnostus lapsen asiaan ovat meille merkityksellistä vuoro-vaikutusta. Sanallinen tai sanaton vuorovaikutus on viestintää, johon me kaikki osallistumme. Vuorovaikutuksemme koostuu sanoista, ilmeistä, eleistä ja teoistamme. Oman äidinkielen osaaminen luo pohjan ajattelulle, tunteiden käsittelylle sekä oppimiselle. Päiväkotimme kieli on suomi.

Leikeillä, saduilla, jäljittelyillä ja päivittäisillä toimintarutiineilla on erityinen merkitys lapsen kielenkehitykselle. Kieli kehittyy leikkimisen, liikkumisen, tutkimisen sekä taiteellisen kokemisen ja ilmaisemisen myötä. Tarvittaessa käytämme lapsen huomioimisessa korvaavia kommunikaatiomenetelmiä.

Sanallinen vuorovaikutus

Sanoitamme puhetta lapsen ikätason mukaisesti. Käytämme lyhyitä lauseita. Puhumme selkeästi. Käytämme myös rikasta ja kuvailevaa kieltä. Ohjeistamme. Toistamme ohjeet. Selvennämme tarvittaessa asiaa myös kuvilla, jotka tukevat lapsen ymmärrystä.

Sanaton vuorovaikutus

Katsekontakti on meille tärkeä. Ilmeet ja eleet sekä äänensävyimme kertovat omaa kieltään. Kehon kieli puhuu. Pyrimme olemaan lasta lähellä, kosketamme, otamme kädestä. Asetumme lapsen tasolle puhuesamme.

Pienryhmätoiminta

Pienryhmätoiminnan merkitys on meille suuri. Pienryhmässä lapsi tulee paremmin kuulluksi ja ymmärretyksi. Kasvattaja tulee tietoiseksi myös lapsen omista vuorovaikutustaidoista ja -tavoista. Pienryhmätilanteissa aremmallekin lapselle tulee tilaisuus osallistua keskusteluihin ja rohkaistua puhumaan. Jokainen päiväkotimme ikäryhmä toimii pienryhmissä.

Arvostamme lasta kunnioittavaa ja yksilöllistä huomioimista. Lämmin suhde lapsen ja aikuisen välillä kertoo molemminpuolisesta kunnioittamisesta, hyväksymisestä ja tunteitten turvallisesta ilmaisemisesta. Tämä toteutuu moniammatillisessa työyhteisössämme toimivina ihmisuhteina: lapsen ja aikuisen välillä, henkilökunnan ja huoltajien välillä sekä työyhteisön jäsenten kesellä. Laaja-alainen ammatillisuutemme, osaava ammattitaitomme sekä henkilökunnan pysyvyys rakentavat pohjaa lapsen kehittymiselle. Tällainen vuorovaikutus kehittää lapsen itsetuntoa, oppimista, viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Tästä syntyy lämmin ja läheinen vuorovaikutussuhde, mikä on meille ensiarvoisen tärkeää.

Meillä järjestetään Suomi toisena kielenä eli S2-toimintaa sekä muuta puheenkehitystä tukevaa pienryhmätoimintaa. Nämä pienryhmät toteutamme erillisinä kerhoina tai olemme integroineet tämän opetuksen suoraan päivittäiseen toimintaamme.

5.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Lapset luovat leikin avulla omaa kulttuuriaan. Lasten omaa kulttuuriperinnettä tuemme luomalla hyvät edellytykset leikeille ja olemme kasvattajina kiinnostuneita lasten leikeistä ja niihin liittyvistä elementeistä. Arvostamme ja kunnioitamme eri kulttuureista tulevien lasten omaa kulttuuri-perinnettä ja luomme päiväkotimme omaa uutta kulttuuri- ja leikkiperinnettä yhdessä lasten kanssa.

Kasvattajina annamme aikaa lasten kiinnostuksen kohteille, spontaanille leikille ja taiteelliselle kokemiselle. Lasten omaa kulttuuria teemme näkyväksi sadutuksen, kädentöiden, valokuvien, videokuvauksen ja kasvunkansioiden kautta. Kannustamme lapsia spontaanisti esiintymään ja tekemään pieniä näytelmiä, joita yhdessä muiden ryhmän lasten kanssa kokoonnumme katsomaan.

Päiväkoti on yksi tärkeä lapsen sosiaalisista vuorovaikutusympäristöistä. Lapset oppivat ja omak-suvat päiväkodissa yhdessä, toisiltaan saamalla virikkeillä. Pienet lapset auttavat mielellään toisiaan ja oppivat mallin mukaan. Eri-ikäiset lapset kohtaavat toisensa erityisesti ulkoilutilanteissa, jolloin yhdessä toimiminen ja leikkiminen lisäävät mallioppimisen mahdollisuuksia. Kasvattajina tuemme ja kannustamme lapsia positii-visten mallien oppimisessa. Huolehdimme, että lapset saavat tar-vitessaan omaa tilaa ja aikaa.

Ryhmän jakotilanteissa huomioimme hiljaisemmat lapset, joille suuressa ryhmässä toimiminen on usein liian raskasta. Suuressa lapsiryhmässä kasvattajan on tärkeätä huomata lasten tekemät pienet aloitteet ja huomioida ne toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Kasvattajina tehtävämme on saattaa ryhmän kaikki lapset keskinäiseen vuorovaikutukseen ja toimimaan yhteisesti sovittujen sääntöjen mukaan.

Median kautta tutuksi tulleet leikit ovat osa lastenkulttuuria ja näkyvät vahvasti myös päivähoidossa lasten puheissa ja leikeissä. Päiväkodissa voimme ohjata lapsia mediakasvatuksen avulla vastuulliseen ja kriittiseen median käyttöön aikuisen mallin mukaan ja yhdessä tehden. Mediakasvatuksemme pohjautuu elämykselli-

seen, kokemukselliseen ja leikilliseen oppimiseen. Se on kuuntelua, kysymistä, kyseenalaistamista, kertomista, yhdessä tekemistä ja jakamista. Mediakasvatusta ovat kaikki lasten kanssa käydyt keskustelut mediosta.

5.3 Päivän kulku ja omatoimisuus

Päivän kulku koostuu kokonaisuudesta, jossa hoito, kasvatusta ja opetus vuorottelevat keskenään. Kulkuun liittyvät rutiinit tuovat lapselle turvallisuutta. Samaan aikaan toteutuvat perustoiminnot sekä samalla tavalla toteutettu päiväjärjestys tukevat lapsen oppimista. Jatkuvat toistot ja mallintaminen vahvistavat lapsen taitoja. Kasvattajan ohjaama toiminta yhdessä lapsen ehdottaman leikin kanssa kuljettavat päivän toimintaa. Huomioimme lapsen ikätason, taidot ja tarpeen harjoitella ja oppia. Kannustamme lasta omatoimisuuteen.

Päivähoitoyksikössämme lapsen päivä koostuu ruokailuista, leikistä, opetustuokioista, levosta ja ulkoilusta sekä näiden väliin jäävistä siirtymätilanteista. Rytmiin kuuluu siis toiminnan, levon ja ulkoilun vuorottelu.

Ruokailu

Aamiaisen, lounaan ja välipalan lapsi saa päiväkodissa. Lapsen tarvitsema dieetti tai muusta syystä johtuva erikoisruokavalio tarjotaan hänelle päiväkodissamme. Käytämme lapsella ruokailuvälineitä, jotka tukevat ja kehittävät lapsen ikäkauden mukaisia hienomotorisia taitoja.

Tavoitteenamme on rauhallinen ruokailuhetki uusien makujen maailmassa. Maistelemme eri makuja, pakkoa syömiseen ei ole. Opettelemme keskustelemaan ruokapöydässä. Jakaannumme syömään useaan pöytään ja tilaan taataksemme jokaiselle lapselle ruokarauhan sekä oman rytmin mukaisen ruokailuhetken. Kasvattajina ruokailemme yhdessä lasten kanssa. Toimimme esimerkkinä ja malleina lapsen opetellessa pöytätapoja. Kasvattajat auttavat lasta tarpeen mukaan.

"Ruoka on hyvää. Tänään oli makaroonia. Mä otin kaksi annosta."

Lepo

Lapsi tarvitsee säännöllistä uni- ja ateriarytmiä. Päiväkodissa huolehdimme lepoajan järjestyksestä lounaan jälkeen. Päivälevon pituudesta neuvottelemme tarvittaessa huoltajan kanssa. Jokainen lapsi tarvitsee hetken, joka antaa keholle mahdollisuuden levätä. Lapsen vielä kehittyvä aivokudos sekä verensokerin tasaantuminen tarvitsevat tauon ja pysähtymisen. Hiljainen hetki rauhoittaa lasta sekä antaa voimia iltapäivän kulkuun päiväkodissa. Lempeä kasvattajan läheisyys, hämärretty huone, unisatu sekä rauhallinen musiikki rauhoittavat lapsen hänen tarvitsemaansa lepoajan.

"Päiväunet on kivat, koska ne on niin pitkät."

"Haluaisin nukkua, mutta en saa unta. Äiti ja isä toivoo, että mä nukun tarhassa."

Liikunta ja ulkoilu

Lapsella on tarve liikkua ja leikkiä. Päiväkodin liikunta on edellytysten luomista lapsen luonnolliselle liikkumiselle sekä haasteiden tarjoamista uusien taitojen oppimiseksi. Liikuntatottumuksille luodaan pohja jo lapsuudessa. Liikunnan tavoitteena on tuottaa iloa ja virkistystä. Liikunnassa lapsi harjoittelee kehonsa hallintaa. Liikuntaa toteutamme lapsen kehitystason mukaisesti. Kasvattajina näytämme itse mallia.

**"Mä meen aina mun salapaikkaan jos mä haluan päättää mitä mä leikin.
Se on pensas pihalla."**

"Mä osaan tehdä kärrynpyörän."

Olemme joka päivä ulkona. Huoltajat hankkivat lapselle sopivat, sään mukaiset ulkoiluvaatteet. Ulkoleikeissä lapset saavat leikkiä yhdessä sovittujen pihäsääntöjen puitteissa. Lapset käyttävät ääntä, jollaista sisälle ei mahdu. He juoksevat, ryömivät, kiipeilevät, pelaavat ja temmeltävät. Kesä- ja talvileikit syntyvät vuodenaikojen mukaisesti luonnostaan. Lapset tutkivat luontoa ja sen ihmeitä. Motoristen taitojen lisäksi ulkoilu kehittää sosiaalisia taitoja sekä perusvalmiuksia, joita tarvitaan kaikessa oppimisessa. Ulkoilu on oiva tapa purkaa ylimääräisiä energiatasoja.

Kasvattajat ovat läsnä. Osallistumme lasten leikkeihin rikastuttaen niitä ehdotuksillamme ja esimerkillämme. Kasvattajina seuraamme ja havainnoimme lasten leikkiä. Leikkialueitamme ovat päiväkotimme pihan lisäksi läheiset kentät, metsät ja puistot. Käytössämme on yhteisesti sovitut pihäsäännöt. Liikunnassa ja ulkoilussa hyödynnämme yhteistyökumppaneittemme tarjoamia liikuntamahdollisuuksia.

Turvallisuus

Retkille lähdettäessä teemme retkisuunnitelman päiväkodissa. Ensiapulaukku ja puhelinnumerot kulkevat mukana. Kasvattajien ensiaputaitoja päivitämme jatkuvasti. Tarkastamme turvallisuus-suunnitelman säännöllisesti sekä päivitämme päiväkodista poistumis- ja sisään tuloharjoitukset. Kiinnitämme huomiota fyysiseen ympäristön turvallisuuteen. Retkillä lapset käyttävät aina huomioliivejä.

Siirtymätilanteet

Nimitämme päiväkodissamme siirtymätilanteiksi hetkiä, jotka jäävät kahden tapahtuman väliin, esimerkiksi lounaalta siirtyminen lepoaikaan. Toimimme porrastetusti pienryhminä. Tämä auttaa siirtymätilanteissa huomioimaan paremmin lapsen sen hetkisen tarpeen. Kasvattaja on lasta varten. Tuemme näissä tilanteissa lapsen kielellistä kehittymistä sanoin ja kuvin, lauluin ja loruin. Tuemme lasta omatoimisuuteen. Huomioimme lapsen sen hetkisen tunnetilan: rauhoitteleme tarvittaessa, pidämme lasta sylissä, kannustamme omatoimisuuteen, autamme lasta hänen kehitystasonsa mukaisesti.

Hygienia

Monet siirtymähetket ovat perushoidollisia. Huolehdimme kasvattajina lasten kaikenpuolisesta puhtaudesta. Aamulla lapset pesevät huoltajan seurassa kätensä, näin katkaisemme kodin ja päiväkodin välistä tartuntatauti-kiertoa. Pesemme kädet jokaisessa siirtymävaiheessa päivän aikana. Erityistä hygieniaa vaativissa tilanteissa käytämme käsihuuhdetta. Huomioimme lapsen yksilölliset tarpeet WC-käynneillä. Kannustamme jälleen omatoimisuuteen.

Musiikki

Tutustutamme lapset toiminnassamme musiikin maailmaan. Hyödynnämme musiikkia myös arkitilanteissa. Laulamme säännöllisesti, tutustumme eri soittimiin ja harjoitteleme soittamaan niillä, kuuntelemme erilaista musiikkia, tanssimme ja rytmitelemme.

”Mä haluaisin oppia laulamaan niin kuin äiti.”

Kuvataide

Kuvataiteessa annamme lapsille mahdollisuuden toteuttaa omaa luovuuttaan. Kannustamme lasta hänen kehitystasonsa mukaan harjaannuttamaan kädentaitojaan. Mahdollistamme lapselle materiaalien ja välineiden monipuolisen saatavuuden ja käytön. Harjoitteleme yhdessä maalaamista, piirtämistä, saksilla leikkaamista, muovailua, pistelyä, repimistä, rypistelyä yms. Lisäksi yhdistämme erilaisia luovuutta inspiroivia toimintatapoja.

”Mä osaan tehdä auringonkukan.”

”Mukavinta on muovailu.”

5.4 Lasten leikki

Leikki on oleellinen osa lapsen kehittymistä ja kasvua. Leikin kautta lapsi jäsentää maailmaa ja oppii uutta. Leikki koostuu lapselle merkityksellisistä asioista, jonka aineksina lapset käyttävät

kaikkeaa, mitä näkevät, kokevat ja kuulevat. Kasvattajina tehtävänä on taata päivittäin lapsille mahdollisimman pitkiä keskeytymättömiä leikkiaikoja sisällä ja ulkona.

Tykkään kaa leikkiä. Leikitään sipulilla mutta täällä ei ole sipulia. Leikin kotileikkiä ja nukkumisleikkiä. Leikin maatilan eläimillä. Leikitään kaikki yhdessä.*

Leikki on kokonaisvaltaisena mukana kaikessa päivittäisessä toiminnassamme, jolloin päiväkodin kaikki tilat ovat myös mahdollisimman suunnitelmallisessa käytössä. Järjestämme lasten leikkilat jokaisen lapsiryhmän kehitystason ja ikätason mukaisesti sekä selkeät tilat eri leikeille. Huolehdimme että leikkivälineitä on aina houkuttelevasti näkyvillä innoittamassa leikkiin. Kasvattajina joustamme suunnitelmissa, jotta leikit eivät tarpeettomasti keskeydy. Leikin avulla hämmästelemme ja oivallamme uusia asioita yhdessä aikuisen kanssa.

Leikeissä varmistamme, että kaikki lapset pääsevät leikkiin mukaan. Leikkipareja valitsemme eri tavoilla, jolloin oppiminen ja osaaminen jakautuvat tasaisesti ja lapset saavat erilaisia vuoro-vaikutuskokemuksia. Ohjaamme ja tuemme lapsia aktiivisesti leikkien monipuolisuuteen ja pitkä-kestoisuuteen esim. erilaisten leikkivalintataulujen tai / -kuvien avulla. Leikkivälineitä säilytämme niiden omilla nimetyillä paikoillaan jolloin ne löytyvät helposti.

Tykkään leikkiä kotileikkiä ja barbileikkiä. Siinä pukee vaatteet. Eläimillä leikin.

Kasvattajina järjestämme säännöllisesti ohjattuja leikkituokioita, jolloin käymme yhdessä leikkiä läpi kokemuksellisesti. Näissä ohjatuissa leikkilanteissa harjoitteleme esim. erilaisia roolileikkejä, joita aikuinen ohjaa eteenpäin. Kasvattajina laskeudumme lattialle ja katselemme maailmaa lapsen tasolta, jolloin kaikin pienimpien ja arimpien lasten on helpompi lähestyä ja tulla leikkiin mukaan. Tärkeää on, että kasvattajina olemme lapsen saatavilla tukemassa ja rikastuttamassa leikkiä tarvittaessa eteenpäin. Siirtymälanteissa leikitämme myös lapsia ja käytämme pedagogisesti hyväksi tietouttamme lapsen maailmasta.

Havainnoimme lasten leikkiä päivittäin. Digikameroita ja videokameroita käytämme havainnoinnin apuna ja hyödynnämme niistä saatua tietoa pedagogisen toimintamme suunnittelussa. Digikuvat ovat lapsien ja huoltajien nähtävissä ryhmien digikehyksissä.

5.5 Oppimistoimintojen organisointi

Leikki on koko toimintayksikössämme keskeinen toimintamuoto. Hyvä leikkiympäristö on myös hyvä oppimisympäristö, sillä leikki on lapsen luontainen tapa toimia. Tarjoamme lapselle leikin lisäksi myös muita oppimislanteita käyttäen hyväksi liikuntaa, kuvataiteita ja musiikkia. Meillä on kasvattajina vastuu oppimisympäristön kehittämisestä. Lapset osallistuvat oppimisympäristön suunnitteluun ja muokkaamiseen aktiivisesti ja mahdollisuuksien mukaan. Käytämme tiloja monipuolisesti hyödyksi ja suosimme pienryhmätoimintaa.

Luomme oppimisympäristöstä lapsiystävällisen, joka on selkeä ja rauhallinen. Toteutamme toimintaa pienryhmissä. Opettelemme yhdessä kunnioittamaan toisiamme ja yhteisiä sääntöjä. Rohkaisemme ja kannustamme lasta hänen vahvuuksiensa kautta. Vuorovaikutus lapsen, leikkitovereiden ja kasvattajien välillä on toimivaa ja monipuolista.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu toimintaympäristö on hyvä oppimisympäristö. Se ohjaa lapsen uteliaisuutta, mielenkiintoa ja oppimismotivaatiota. Oppimisympäristössä näkyvät lelut, kirjat, lasten tekemät taideteokset, numerot ja kirjaimet. Ympäristön tulee olla lasten näköinen, jossa on tilaa liikkua.

5.6 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

Kaikille lapsille yhtenäinen varhaiskasvatus toteutuu arjessa laadukkaasti ja pedagogisesti suunnitellun kasvu- ja oppimisympäristön keinoin. Hyvä toimiva arki ja lasta tukeva vuorovaikutus ovat kaikkien lasten kasvun ja kehityksen tukemisen perusta. Kasvattajina huolehdimme, että lapsi saa arjessa paljon myönteisiä onnistumisen kokemuksia ja tuntee oppimisen iloa.

5.6.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Kasvun ja oppimisen tuen tavoitteena on lapsen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen edistäminen ja tukeminen sekä oppimisvaikeuksien ennaltaehkäiseminen. Kasvun ja oppimisen tuki jakautuu yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Kolmiportaisen tuen tavoitteena on vahvistaa lapsen oikeutta saada tukea riittävän varhain, oikea-aikaisesti ja joustavasti. Tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan ja vähäisestä vahvempaan.

Päivähoitoyksikkömme tavoitteena on auttaa lasta yleisen tuen keinoin varhaisessa vaiheessa, jotta ennaltaehkäisimme tehostetun tuen tarvetta. Lapsi saa olla lapsi ja hänelle luodaan mahdollisuuksia toteuttaa omia kiinnostuksen kohteitaan.

Lapsen tarvitessa tukea kiinnitämme huomiota omaan tapaamme toimia ja ohjata lasta. Kasvun ja oppimisen tuki liitetään toimintaan siten, että tukea tarvitseva lapsi osallistuu päivittäin omien taitojensa mukaisesti muun ryhmän toimintaan. Vahvistamme lasten keskinäistä vuorovaikutusta toimimalla pienryhmissä, käyttämällä puhetta tukevia ja korvaavia keinoja, kuten kuvia ja tukiviittomia. Näillä keinoilla voi tukea tarvitseva lapsi kokea itsensä mahdollisimman tasavertaiseksi muiden lasten kanssa. Tukitoimina ovat käytössämme lisäksi kuvitetut päivä- ja viikkojärjestykset, erilaiset kielikerhot ja muut lasta kuntouttavat menetelmät.

Huoltajien kanssa tiivistämme yhteistyötä, kun kasvattajilla tai huoltajilla herää huoli lapsen kasvuun, kehitykseen tai oppimiseen liittyen. Tuen järjestämiseen ja arviointiin tarvitsemme moniammatillista yhteistyötä. Konsultoiva erityislastentarhanopettaja (kelto) tukee lapsen asioissa hoito- ja kasvatushenkilökuntaamme. Tehostetumpaa ja erityistä tukea tarvitseville lapsille laadimme varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi tehostetun tuen suunnitelman.

Suunnitelma laaditaan yhdessä huoltajien ja muiden lapsen kasvuun ja oppimisen tukena olevien yhteistyötahojen kanssa. Konsultoivan erityislastentarhanopettajan lisäksi muita yhteistyötahojamme ovat myös lastenneuvola, neuvolan perhetyö, lasten terapiapalvelut, tutkivat asiantuntijat, lastensuojelu ja perusopetus.

Tukitoimien suunnittelun pohjana ovat lapsen havainnointi, lapsen varhaiskasvatussuunnitelma sekä yhteistyö huoltajien kanssa. Lapsen tarvitsema tuki aloitetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja perhe on mukana yhteistyössä. Toivomme avointa kanssakäymistä lapsen asioissa huoltajien kanssa. Käytämme työvälineenä Vantaan yleisen tuen valikkoa. Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet. Tukea määriteltäessä huomioimme lisäksi lapsen persoonalliset piirteet, oppimistavan sekä kieli- ja kulttuuritaustan.

Esiopetuksessa laaditaan lapselle tarvittaessa pedagoginen arvio. Erityisen tuen tarpeessa olevalla lapsella on oikeus pidennettyyn oppivelvollisuuteen.

5.6.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Jokainen on tärkeä omana itsenään. Sukupuolten välinen tasa-arvoisuus sekä lapsen oman kulttuurin ja uskonnon arvostus ja tukeminen ovat tärkeitä. Ennakkoluulottomuus ja myönteinen suhtautuminen monikulttuurisuuteen on olennainen osa varhaiskasvatustamme. Lapsen identiteetin kehittymisen kannalta on tärkeää, että hänen omaa kulttuuriaan ja kieltään arvostetaan. Erityistä huomiota kiinnitämme kaksi- ja monikielisten kulttuuri-identiteetin tukemiseen. Monikulttuurisen varhaiskasvatuksemme perustana on Vantaan kieli- ja kulttuuritietoisuuden varhaiskasvatuksen käsikirja (2015).

Tuemme lapsen sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin ja keskeisenä tavoitteenamme on lapsen suomenkielen oppiminen. Tuemme ja kannustamme perheitä puhumaan omaa äidinkieltään lapselleen. Oman äidinkielen osaaminen luo pohjan ajattelulle, tunteiden käsittelemiselle ja oppimiselle.

Varhaiskasvatuskeskustelussa tehdään jokaiselle lapselle huoltajien kanssa kaksikielisyyden suunnitelma, jonka toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Huoltajien kanssa käytävissä keskusteluissa käytämme apuna tarvittaessa tulkkia. Lapsille, jotka puhuvat äidinkielenään muuta kuin suomenkieltä, järjestämme suomi toisena kielenä (S2) opetusta. Tällöin tuemme lapsen suomenkielen oppimista arjessa käyttämällä kuvia, pelaamalla pelejä, sanottamalla asioita hyvällä ja selkeällä suomenkielellä sekä konkreettisesti kyseessä olevaa asiaa näyttämällä. Lapsen suomenkielen kehittymistä havainnoimme ja arvioimme säännöllisesti S2-seuranlomakkeen avulla yli 3-vuotta täyttäneillä lapsilla.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa sovimme vanhempien kanssa uskontokasvatuksen käytännöistä. Uskontokasvatuksessa vaalimme perinteitä, tutustumme erilaisten uskontojen ja katso-musten tapoihin ja huomioimme huoltajien esiintuomat toiveet. Uskontokasvatusta annamme evankelis-luterilaisen uskonnon mukaan. Teemme yhteistyötä Tikkurilan seurakunnan lapsityön kanssa. Lapset, jotka eivät kuulu evankelis-luterilaiseen seurakuntaan, osallistuvat samanaikaisesti heille järjestettyyn muuhun vastaavaan toimintaan. Tarjoamme lapselle myös mahdollisuuden hiljaisuuteen, ihmettelyyn ja pohdintaan.

Eettisiä asioita käsittelemme luontevasti erilaisten tilanteiden yhteydessä. Päivittäin harjoittemme oikean ja väärän-merkitystä sekä ratkomme ja sovitlemme yhdessä ristiriitoja. Erilaisuuden hyväksyminen, toisen

kunnioittaminen ja käsitys omasta itsestä saavat kasvualueen ja varhaiskasvatuksessamme.

5.7 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Luonto- ja ympäristökasvatuksessa vahvistamme lasta ottamaan vastuuta ympäristöstä ja luonnosta. Piha-alue ja lähiympäristö antavat mahdollisuuden luonnon ihmeiden tutkimiseen ja havainnoimiseen. Tarkkailemme ja tutkimme päiväkodin ympäristöä kaikkina vuodenaikoina säätilasta riippumatta.

Lasten ympäristökasvatus on meillä yhdessä toimimista, tutkimista ja havaintojen tekemistä. Keskeisenä menetelmänä on ulkoilu ja retkeily lähiympäristön luonnossa. Oppimisympäristöinä ovat päiväkotipiha, lähialue, lähiympäristö sekä ryhmien omat luontopaikat.

Luontoretkillä tuemme lapsen pitkäkestoista leikkiä ja mielikuvitusta. Retkillä lapsi on aktiivinen toimija. Rohkaisemme lasta huomaamaan syy- ja seuraussuhteita luonnossa ja käyttämään kaikkia aistejaan. Luontoretket ovat hyvä paikka kerätä luonnonmateriaaleja toimintaa varten.

Ohjaamme lasta pienestä pitäen huolehtimaan omasta ympäristöstään. Lasten kanssa keskustelemme kierätyksen merkityksestä; mikä on roskaa, mikä voi vielä käyttää uudelleen. Lapsiryhmässä syntyville jätteille varaamme ryhmiin asianmukaisia lajitteluastioita. Ohjaamme lapsia lajittelussa ja heidät otetaan mukaan astioiden tyhjentämiseen. Opastamme lapsia järkevään veden käyttöön ja tarpeettomien valojen sammuttamiseen. Kaikessa toiminnassa huomioimme lapsen iän ja kehitystason. Materiaalia ja leikkivälineistöä hankittaessa huomioimme ympäristöystävällisyyden ja ekologisuuden.

5.8 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

5.8.1 Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetus on 6-vuotiaille suunnattua tavoitteellista ja suunniteltua toimintaa, jossa lapsi saa valmiuksia sekä koulua että koko elämänsä varten. Kurjenpolven päivähoitoyksikön esiopetus-suunnitelma perustuu ja se on laadittu valtakunnallisen Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) ja Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman (2012) pohjalta. Esiopetus muuttui velvoittavaksi 1.8.2015 alkaen.

Kurjenpolven päivähoitoyksikön esiopetus toteutetaan Kurjenpolven ja Kukkopillin päiväkodeissa. Esiopetus-aika on 4 tuntia / päivä. Noudatamme Vantaan koulujen työ- ja loma-aikoja. Toiminta-ajatuksenamme on, että lapsi rakentaa maailmankuvaansa ja oppii uutta tietoa liittäen sen aiempiin kokemuksiinsa. Tehtävämme on luoda lapselle monipuolinen oppimisympäristö, joka innostaa leikkimään, herättää uteliaisuuden sekä halun itsenäiseen tiedonhankintaan. Vertaisryhmässä lapsi oppii itsetuntemusta ja sosiaalisia taitoja. Lapsen yksilöllistä oppimista tuemme pienryhmätoiminnalla. Keskeistä oppimisessa on: leikki ja leikinomaisuus, kokemuksellisuus, konkreettisuus ja monipuoliset aistikokemukset.

Jokaiselle esiopetusikäiselle lapselle laaditaan yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa henkilökohtainen lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (Leops). Lapset arvioivat omaa osaamistaan ja taitojaan Eskari-lento-koneeni-väriestehtävällä. Tiedonsiirto esiopetuksesta kouluun tapahtuu EsKo-tiedonsiirtolomakkeella. Teemme yhteistyötä neuvolan ja Viertolan koulun kanssa esiopetusvuoden aikana yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä (YHR), joka kokoontuu kaksi kertaa toimintakauden aikana.

5.8.2 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen

Valmistava opetus on tarkoitettu niille 6-vuotiaille, joiden suomen kielen taito ja /tai muut valmiudet eivät riitä esiopetusryhmässä toimimiseen. Valmistava opetus tapahtuu esiopetuksen työpäivinä integroituna

esiopetukseen. Valmistavan opetuksen viides tunti järjestetään ennen ja / tai jälkeen esiopetuksen. Valmistavassa esiopetuksessa käytettävät työtavat harjaannuttavat lasta suomenkielen käyttöön ja kotouttavat suomalaisen kulttuuriin sekä edistävät ystävyyssuhteiden muodostumista.

6 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Työyhteisömme koostuu päiväkodin johtajasta, lastentarhanopettajista, lastenhoitajista ja mahdollisista avustajista sekä opiskelijoista. Vantin kautta päivähoitoyksikössämme työskentelee henkilökuntaa keittiössä ja laitoshuollossa.

Teemme jokaisessa työtiimissä tiimisopimuksen, johon kirjaamme työnkuvat, yhteiset säännöt ja sovitut vastualueet. Tiedonkulun turvaamiseksi edustuksellinen tiimi (e-tiimi) kokoontuu kaksi kertaa kuukaudessa. E-tiimi käsittelee koko toimintayksikköä koskevia yhteisiä tiedotusasioita. E-tiimiin osallistuu jokaisesta ryhmästä yksi nimetty henkilö. Koko toimintayksikköä koskevia pedagogisia kysymyksiä pohdimme yhteisissä palavereissa, jotka kokoontuvat 1-2 kertaa kuukaudessa. Näihin palaveriin voivat osallistua kaikki työntekijät vuorollaan omien työvuorojensa mukaisesti. Ryhmien omissa tiimipalaverissa (1 kerta / viikko) suunnittelemme ja arvioimme oman lapsiryhmän toimintaa. Päivähoitoyksiköemme yhteisen suunnitelman pohjalta jokainen työtiimi tekee oman suunnitelmansa lapsiryhmälleen. Toiminnan suunnittelussa otamme huomioon kyseessä olevan lapsiryhmän tarpeet ja kehitystason. Arvioimme ja kehitämme toimintaamme jatkuvasti. Lisäksi käytämme suunnittelumme tueksi huoltajilta saamaamme asiakaspalautetta.

Työyhteisömme toimintaa ohjaavat ja tukevat seuraavat ohjeistukset ja toimintatavat: perehdytysohjelma uudelle työntekijälle, kiusaamisen ehkäisemisen ja puuttumisen suunnitelma, työturvallisuussuunnitelma, työsuojeluohjeet sekä muut yhteisesti sovitut yksikköemme toimintatavat ja –säännöt.

7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Laadukas varhaiskasvatus on monimuotoista toimintaa, joka edellyttää eri tahojen yhteistyötä. Teemme tiivistä yhteistyötä konsultoivan erityislastentarhanopettajan (kelto) kanssa. Kelto käy vuosittain asiantuntijana vierailulla kaikissa lapsiryhmissä henkilökunnan ja lasten tukena. Henkilö-kunta voi vanhempien suostumuksella tai pyynnöstä kutsua kelton katsomaan myös yksittäistä lasta. Kelto osallistuu myös vanhempien suostumuksella vuosittain yhdessä vastuukasvattajien ja huoltajien kanssa pidettäviin kasvatust keskusteluihin, jos lapsi tarvitsee oppimisensa ja kasvunsa tueksi yleistä tukea vahvempia tukitoimia. Monikulttuuristen lasten asioissa teemme yhteistyötä kieli- ja kulttuurikoordinaattorin (KieKu) kanssa. Hänet voi pyytää tarvittaessa vierailemaan ryhmissä, joissa on kaksi- tai monikielisiä lapsia.

Lastenneuvolan kanssa teemme yhteistyötä päivähoidossa olevien lasten hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Tätä yhteistyötä varten on kehitetty yhteinen Hyve-malli, joka koostuu päivähoidossa käytävästä 4- vuotiaan lapsen Hyve-varhaiskasvatust keskustelusta ja neuvolan laajasta terveystarkastuksesta. Tarvittaessa olemme huoltajien suostumuksella myös muuten yhteydessä neuvolaan.

Puhe-, toiminta-, ja fysioterapeutit sekä psykologit ovat yhteistyökumppaneita lapsen edun ja tarpeen niin vaatiessa. Lastensuojelu, perheneuvola ja muut sosiaalitoimen palvelut ovat myös perheiden tukena tarvittaessa. Meillä on päivähoidon työntekijöinä lastensuojelulain mukainen velvollisuus tehdä lastensuojeluil-

moitus aina, jos työssämme herää huoli lapsen hyvinvoinnista. Esiopetusikäisten lasten ja huoltajien tukena ovat aloittaneet elokuusta 2015 alkaen kuraattori ja psykologi.

Teemme yhteistyötä alueen lähikoulujen kanssa Esko-tiedonsiirrossa ja yhteisten tapahtumien kautta. Lisäksi teemme yhteistyötä alueen muiden päiväkotien kanssa kesäpäivystysten järjestämisessä. Okariinan ryhmäperhepäiväkotitoimii myös perhepäivähoitajan varahoitopaikkana.

Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat lisäksi Vantaan kaupungin kirjastopalvelu, liikuntapalvelu, lasten kulttuuripalvelu, Tikkurilan seurakunta, Tanssiteatteri Raatikko, Teatteri Vantaa, Taidetalo Pessi, Vernissassa ja eri museot.

7.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto

Toteutamme päiväkotimme hyvinvointityötä muun muassa Suomen Mielenveysseuran materiaalien avulla. Mielen-terveyden käsi muistuttaa meitä mitä osa-alueita hyvä olo pitää sisällään.

1. Lepo ja uni
2. Ravinto ja ruokailu
3. Ihmissuhteet ja tunteet
4. Liikunta
5. Leikki ja luovuus

Päivän rytmi ja arvot antavat tukea yllä mainituille alueille lapsen päivässä.

Tavoittemme on tiivis yhteistyö huoltajien kanssa, joka tähtää lapsen kasvun ja kehityksen kokonaisvaltaiseen tukemiseen. Pyrimme luomaan lapselle turvallisen ja pysyvän kasvuympäristön tuttuine kasvattajineen.

Kasvattajina tehtävämme on saattaa ryhmän kaikki lapset keskinäiseen vuorovaikutukseen ja toimimaan yhteisesti sovittujen sääntöjen mukaan. Mikäli huomaamme lasten välillä epäasiallista käytöstä puutemme siihen välittömästi ja keskustelemme asiasta sekä lasten että huoltajien kanssa. Kasvattajina olemme mukana lasten leikkitalanteissa, jolloin pystymme havainnoimaan lasten välisiä suhteita. Yksikössämme on yhteinen kiusaamisen ehkäisemisen- ja puuttumisensuunnitelma. Jokaisella lapsiryhmällä on myös omat ryhmäkohtaiset suunnitelmat, jotka päivitetään toimintakauden alussa ja tarkennetaan tarvittaessa kesken toimintakauden.

Oppilashuoltotyötä tehdään yksikkökohtaisen hyvinvointiryhmän tukena. Ryhmään kuuluu alueen päiväkotien esiopettajien edustajat, päiväkodin johtajat, psykologi, kuraattori ja terveydenhoitaja. Tarvittaessa voidaan kutsua koolle moniammatillinen ryhmä pohtimaan yksittäisen lapsen tilannetta. Keväällä käymme esikouluikäisen lapsen huoltajan kanssa keskustelun lapsen kouluvalmiuksista. Huoltaja antaa luvan Esko-tiedonsiirrossa koulunkäyntiin oleellisesti vaikuttavien asioiden välittämisestä koulun tietoon. Esko-tiedonsiirrossa ovat läsnä tulevan koulun rehtori, tuleva luokanopettaja ja esiopetuksesta vastannut lastentarhanopettaja.

7.3 Varhaiskasvatuksen viestintä

Yksikkömme varhaiskasvatussuunnitelmassa kerromme pedagogiikastamme, toimintamme periaatteista ja rakenteista. Vaihdamme päivittäin kuulumiset tuonti- ja hakutilanteissa. Rohkaisemme lapsia itse kerto-
maan omasta päivästä ja sen kulusta. Ryhmäkohtaisemmin käymme asioita läpi vanhempainilloissa. Toi-
mintamme tiedottamiseen käytämme kuukausitiedotteita. Lisäksi ryhmien ilmoitustauluilla on luettavissa
ryhmän toimintaan liittyviä tiedotteita.

Käytämme digitaalisia valokuvia ja videoita avuksi lasten havainnoinnissa, dokumentoinnissa sekä oman
työmme kehittämisessä. Valokuvien voimme esitellä lapsen toimintaa päiväkodissamme.

Käytämme tietokoneita tiedonhankintaan ja erilaisten lasta koskevien asiakirjojen kirjoittamiseen. Esiope-
tuksessa lapset käyttävät tietokonetta (tabletti) äidinkielen opetuksen tukena ja kaverin kanssa vuorovaiku-
tuksessa erilaisten oppimispelien pelaamisessa.

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus

Kurjenpolven varhaiskasvatuksen toimintayksikkö

Kurjenpolven päiväkoti, Kukkopillin päiväkoti ja Okariinan ryhmäperhepäiväkoti

Lauhatie 19, 01300 Vantaa

09-83924448